

تفاوت فاحش قیمت پسته ایران با پسته آمریکایی غیر قابل توجیه است

لزوم مدیریت عرضه

ماهنامه پسته - نشست عمومی «بررسی بازار و قیمت پسته» با حضور اعضای هیات مدیره انجمن پسته ایران و فعالان این صنعت بیست و دوم مهرماه سال جاری در محل اتاق بازرگانی کرمان تشکیل شد.

عضو هیات مدیره انجمن پسته ایران در این نشست با بیان این که امسال بازار پسته با قیمت حدود ۲۹ هزار و ۵۰۰ تومان برای فندوقی با اونس ۳۰-۳۲ شروع شد، گفت: در حال حاضر اگر کسی پول نقد احتیاج داشته باشد تا کیلویی ۲۷ هزار تومان هم پسته عرضه می شود. ولی عموماً قیمت بین ۲۷ هزار و ۵۰۰، یا با کمی مدت تا حدود ۲۸ هزار تومان، در بازار کرمان و رفسنجان معامله می شود.

سید محمود ابطی با بیان این که ظاهراً بازار تهران رونق چندانی ندارد، افزود: امروز در بازار تهران پسته احمدآقایی ۲۶ دانه کیلویی ۳۰ هزار تومان معامله شد.

ابطی در خصوص میزان پسته صادر شده بر اساس آمار گمرک رفسنجان، گفت: تا ۲۰ مهرماه ۴ هزار و ۳۰۰ تن پسته صادر شده است. در دوره مشابه سال قبل در همین مدت از رفسنجان هزار و ۸۰۰ تن پسته صادر شده است.

او با بیان این که میزان صادرات از گمرک رفسنجان بد نبوده است، گفت: مهر ۹۲ از کل ایران ۱۱ هزار و ۳۰۰ تن پسته صادر شده است، در مهر ۹۱، ۲۷ هزار تن، در مهر ۹۰، ۱۶ هزار تن پسته صادر شده است.

ابطی یادآور شد: پسته ای که تا الان از از رفسنجان گمرک شده است، مقداری از آن قطعاً پسته خراسان است.

این کارشناس اقتصاد پسته تخمین زد در سال جاری در مهرماه از کل ایران ۲۰ تا ۲۵ هزار تن پسته صادر شود.

ابطی با بیان این که عرضه در ماه های

مهر و آبان زیاد بوده است، گفت: علت زیاد بودن عرضه در این ماه ها روشن است؛ نیازهایی است که کشاورزان به پول نقد دارند. به هر حال کشاورزان ناچارند عرضه کنند و تقاضا هم تا آنجا که می دانیم چندان بد نیست، اما متأسفانه قیمت ها بی رویه پایین آمده است.

عضو هیات مدیره انجمن پسته ایران با بیان این که تفاوت فاحشی بین قیمت ارزی پسته ایران و پسته آمریکایی وجود دارد، افزود: من با کشاورزهای خرد سر و کار دارم، در عین حال که عرضه زیاد هست همه کشاورزها هم حواسشان هست که پسته ارزش دارد و می دانند که سال آینده پسته ندارند.

او اظهار داشت: تجربه چندین ساله هم نشان می دهد، اگر کمی قیمت بالا رود، صادرکنندگان باید حواسشان جمع باشد، شک نکنید که آن زمان بازار قفل خواهد کرد و یک دانه پسته هم عرضه نخواهد شد.

ابطی با بیان این که رفتاری که الان در بازار دارد انجام می شود، نتیجه نهایی اش هم به ضرر باغدار خواهد بود هم به ضرر صادرکننده، گفت: به ضرر باغدار از این جهت هست که بی معنی است که قیمت ارزی پسته چنین تفاوت فاحشی با پسته آمریکایی داشته باشد.

این کارشناس اقتصاد پسته ادامه داد: به ضرر صادرکننده از این جهت تمام می شود که صادرکننده الان قیمت پایین را می بیند ممکن است ذوق زده شود برود دنبال صادرات، باید حواسمان باشد که باغدارها واقعاً هوشیارند اگر الان می بینید که پسته عرضه می کنند از روی نادانی شان نیست، از روی ناچاری شان است. اگر یک دوره ای میدان دست باغدارها بیافتد صادرکننده ها حواسشان باشد که آن موقع هم آن ها تلافی خواهند کرد.

لزومی برای عجله در فروش نیست

رییس هیات مدیره انجمن پسته ایران نیز در این نشست با ابراز خرسندی از حضور پررنگ فعالان صنعت پسته گفت: به نظر من در بحث پسته، بایستی شرایط بازار داخل و خارج، وضعیت اقتصادی کشور، وضعیت ارز و وضعیت صادرات را لحاظ کنیم چرا که این مولفه ها به هم ربط دارد و بر اساس آن می توانیم یک نما و یک فضایی از وضعیت پیش روی پسته و بازار ترسیم کنیم.

محسن جلال پور با اشاره به تغییر اقلیم و به تاخیر افتادن فصل برداشت پسته طی سال های اخیر گفت: فکر می کردیم که امسال پسته آمریکا بعد از ما برداشت می شود، یا حداقل همزمان است. ولی به نظر می آید که آن ها پسته شان را به صورت عمده برداشت کردند.

او با بیان این که برای اولین بار است که قیمت پسته آمریکایی اینقدر خوب است، افزود: این قیمت مناسب باعث شده است که امسال آمریکایی ها پسته ای که روی درخت می ماند و سال های گذشته از آن می گذشتند، با کارگر، در چین سوم برداشت جمع کنند.

جلال پور افزود: امسال آمریکایی ها حدود ۴۷۰ میلیون پوند که حدود ۲۱۵ هزار تن می شود، پسته دارند. البته پیش بینی خودشان بیشتر از این مقدار بود.

او یادآور شد: تولید پسته در ایران همان ۲۲۰ هزار تنی که انجمن پیش بینی کرد، محقق می شود. ولی باز هم نمی توانیم آمار دقیقی بدهیم، چون هنوز بخشی از پسته روی درخت است.

جلال پور با بیان این که مجموعاً پسته عرضه شده ایران با آمریکا حدود ۴۴۰ تا ۴۵۰ هزار تن خواهد شد، افزود: ایران از سال گذشته پسته ای در انبار ندارد، اما کری اور و باقیمانده پسته سال قبل آمریکا



حدود ۳۰ هزار تن است. یعنی در واقع حدود ۴۷۰ یا ۴۸۰ هزار تن، کل پسته‌ای است که در سال محصولی جدید در دنیا برای عرضه به بازار وجود دارد. او خاطر نشان کرد: به نظر می‌آید که میزان پسته کمتر یا حداقل مساوی آن میزانی است که الان در بازارها نیاز است و بازار کشش این میزان پسته را در طول سال ۹۳ خواهد داشت. رییس هیات مدیره انجمن پسته ایران با بیان این‌که آمریکایی‌ها در ابتدای فصل، قیمت پسته‌شان را به شکل غیرقابل پیش‌بینی افزایش دادند، به صراحت گفت: الان پسته خندان نو حدود ۱۱/۵ تا ۱۱/۷ دلار در هر کیلو در نواحی کالیفرنیا قیمت می‌خورد. خیلی هم برای پسته‌شان ارزش قائل هستند و با طمانینه و آرامش می‌فروشند. او افزود: براساس اطلاعاتی که ما داریم، آمریکایی‌ها در چین فروش‌هایی را خصوصاً در پسته دهن بست داشتند. در اروپا حدود بیست هزار تن پسته خندان فروش کردند و قرارداد بستند و نگران فروش پسته‌شان نیستند. آمریکایی‌ها با ما هم خیلی کاری ندارند و خیلی هم ما را در این بازی رقیب جدی و نگران‌کننده‌ای نمی‌بینند.

جلال‌پور ادامه داد: ما در ایران بعد از شروع محصول، بلافاصله هم در داخل و هم در خارج از کشور شروع به پایین آوردن قیمت‌هایمان کردیم و متأسفانه هم باغدار، هم صادرکننده در این قضیه نقش دارند و هر دو مقصر هستند و ضرر را هم باغدار و هم صادرکننده و از همه این‌ها مهم‌تر کشور می‌کند که باید ارزش بیشتری را از این محصول به دست می‌آورد.

او تأکید کرد: این رقابت ناسالمی که ما در فروش داریم و عدم تدبیر و دقتی که در بازارهای داخلی باغداران‌مان برای فروش پسته‌شان دارند، باعث شده قیمت‌های ما در اول فصل سیر نزولی داشته باشد.

جلال‌پور خاطر نشان کرد: همین امروز چینی‌ها پسته ما را به زحمت ۸/۷ دلار دارند می‌خرند. در حالی که روزهای اول فصل، خیلی راحت تا ۹/۸، ۹/۷، ۹/۵ دلار خریدار بودند. متأسفانه حرکتی که صادرکنندگان ما داشتند، قیمت را حدود یک دلار در ابتدای فصل تا به امروز، پایین آورده و چون رقیب هم برای پایین آوردن قیمت در این فضا مایل نیست، عملاً کاری که داریم می‌کنیم صدمه زدن به خود و در مجموع صدمه به کشور است.

او افزود: اگر روزی فکر می‌کردیم که پسته رقیبی دارد که ممکن است در آینده ما نتوانیم به قیمت بفروشیم، حتماً ما هم توصیه می‌کردیم که در قیمت‌هایمان دقت کنیم که پسته‌مان نماند کما این‌که در بعضی سال‌ها به عنوان انجمن پسته ایران این هشدارها را دادیم. امروز لزومی برای کاهش قیمت و عجله در فروش وجود ندارد. او هشدار داد: متأسفانه صادرکنندگان قیمت را در بازارهای جهانی به شدت در یک ماه گذشته، پایین‌تر آورده‌اند، اما باغدار مقصر است که به هر کس و با هر شرایطی پسته‌اش را عرضه می‌کند. امروز باغدار ما باید بخاطر آینده‌ی پسته‌اش دقت کند که خریدار پسته‌اش

فرهنگ را در استان و در کشور بیشتر رواج دهیم که در صادرات دقت کنیم.

او با تأکید بر این‌که ما در رقابت با هم قیمت پسته‌مان را ظرف یک ماه گذشته حدود یک دلار در هر کیلو و هزار دلار در تن پایین آوردیم و به قیمتی رساندیم که امروز با پسته آمریکا حدود سه هزار دلار در تن تفاوت دارد، گفت: این رقم غیر قابل توجیه و در ۳۰ سال گذشته بی‌سابقه است. آمریکایی‌ها روی قیمت ایستاده‌اند و قیمت پسته دهن بست‌شان را از قیمت پسته خندان ما بیشتر اعلام می‌کنند.

این صادرکننده پسته ادامه داد: متأسفانه این شرایط باعث می‌شود که ما در نیمه‌ی اول سال یعنی نیمه اول محصولی، بخش عمده‌ای از پسته‌مان صادر شود و بازار برای پسته آمریکایی‌ها باز می‌شود و آن‌ها عملاً از این صبر و تحملی که می‌کنند بهره هم می‌برند. خیلی هم جای گله و شکایت از کسی جز خودمان نیست.

او در خصوص وضعیت بازار ارزش هم گفت: پیش‌بینی و برنامه دولت بر این است که حتی‌الامکان آرامش این بازار حفظ شود و آیت‌های مختلفی در ارزش‌گذار است که هر کدام از این آیت‌ها به نوعی می‌تواند کاهش یا افزایش قیمت ارزش را در پی داشته باشد. بنابراین ما بایستی فکر کنیم که وضعیت ارزش همین وضعیتی خواهد بود که این روزها داریم. نه آن آیت‌هایی که ممکن است ارزش را پایین بیاورد و قیمت را کاهش دهد، خیلی باید جدی بگیریم و نه آن آیت‌هایی که فکر می‌کنیم ممکن است قیمت ارزش را بالا ببرد.

جلال‌پور یادآور شد: طی یکسال گذشته تقریباً شرایط ارزی کشور با ثبات و آرامش همراه بوده که این نظر دولت است و تا اینجا توانسته این را حفظ کند. در آینده هم به نظر می‌آید با امکانات و آیت‌هایی که در اختیار

کیست و به چه قیمتی و چه نوع پسته‌ای می‌خرد و برای بازاری که می‌خرد، پسته را در شرایط، قیمت، وضعیت و کیفیت خوب عرضه می‌کند.

جلال‌پور با بیان این‌که امروز صادرکنندگان زیادی در بازار وجود دارند که یک سال می‌آیند هم خودشان را گرفتار می‌کنند هم بازار را گرفتار می‌کنند و هم اینکه محصول را در بازارها تا اندازه‌ای با مشکل مواجه می‌کنند، گفت: امروز وقتی شما به غرفه، حجره و دفتر صادرکنندگان بزرگ می‌روید، آثاری از باغدار نمی‌بینید. معمولاً واسطه‌ها حضور دارند.

او با بیان این‌که بسیاری از شکایت‌هایی که در اتاق بازرگانی مطرح می‌شود از این است که عمده بازار دست بعضی از افغانه است که معمولاً شرایط بدی را برای پسته به وجود می‌آورند، افزود: یکی از دوستان می‌گفتند که ما در کرمان انباری را سراغ داریم که بیش از ده دیگ آب جوش شبانه روز کار می‌کند تا بخار تولید کند و این بخار پسته را سنگین کند و آن پسته صادر شود و با وزن و رطوبت بیشتر فروخته شود.

او هشدار داد: گاهی اوقات می‌بینید خریدار جنس‌های زیر و ضایعات در بازار به مراتب بیشتر از خریدار پسته خوب و جنس‌های خوب است. وقتی نگاه می‌کنید می‌بینید که همین‌ها هستند که پسته ایران را در بعضی از سوپرمارکت‌ها طوری عرضه می‌کنند که خریدار از اینکه دست به پسته ایران بزند و دنبال پسته باشد، پشیمان می‌شود.

سرشاخه نشسته‌اید و بن شاخه را می‌برید

جلال‌پور به صراحت گفت: به نظر من هم باغداران و هم صادرکنندگان "سرشاخه نشستن و ته شاخه بریدن" را پیشه کردند و نهایتاً هم صادرکننده هم باغدار و هم صنعت پسته متضرر خواهد شد و می‌طلبد که ما این

دارد، این امکان برایش باشد.

او ادامه داد: بهترین کار در بازار پسته کنترل عرضه و حفظ میزان عرضه است که می‌تواند بازار را تثبیت کند. باید پسته را به صورت تدریجی به بازار بدهیم و سعی کنیم به کسانی بدهیم که اطمینان بیشتری داریم و شرایط بهتری را طی سال‌های گذشته از خودشان نشان داده‌اند.

جلال‌پور افزود: بایستی سعی کنیم تفاوت قیمت بین پسته ایران و آمریکا را با بالا بردن قیمت پسته ایران پر کنیم.

وامهای ارزی گره گشا هستند

او با اشاره به مباحث مطرح شده در جلسه هیات مدیره انجمن پسته ایران گفت: با توجه به شرایط ارز در کشور، این روزها وام‌های ارزی با نرخ‌های پایینی که دارند می‌توانند گره گشا باشند. از همین فردا دنبال خواهیم کرد تا هر میزانی که بشود برای استان وام‌های ارزی بگیریم. رییس هیات مدیره انجمن پسته ایران با اشاره به تخصیص تسهیلات سرمایه در گردش خرید پسته از منابع داخلی بانک کشاورزی در پی نامه درخواست و پیگیری انجمن، گفت: یک‌هزار میلیارد تومان با نرخ ۲۴ درصد برای وام ریالی در نظر گرفته شده است.

او با بیان این که کارهایی که ما از دولت خواستیم انصافاً حتی‌الامکان انجام شده، گفت: تلاش‌ها و پیگیرهای زیادی انجام شد تا مشکلات پیش آمده در قانون مالیات برطرف شود. اختلاف نظری بین ما و سازمان مالیاتی وجود دارد، سازمان مالیاتی می‌گوید: صادرات به آن کاری اطلاق می‌شود که جنسی صادر شود و ارزی برگردد وگرنه اگر جنسی صادر شود و ارز برگردد، از نظر آن‌ها این خروج ارز است نه صادرات.

جلال‌پور یادآور شد: با مسوولین سازمان مالیاتی چانه زنی و مذاکره کردیم. دیروز جلسه‌ای داشتیم، کاملاً توجیه کردم که این چرخه چگونه است. شرایط تحریم را عرض کردم. این موضوع را داریم دنبال می‌کنیم.

۴۰ درصد در سال بهره داری می‌پردازیم

در ادامه رییس کمیسیون باغبانی انجمن پسته ایران با بیان این که قیمت پسته ایران و پسته آمریکا در بازار جهانی تعیین می‌شود، گفت: اگر ما امسال ۲۲۰ هزار تن تولید داریم، فقط ۳۰ تا ۳۵ هزار تن‌اش در داخل مصرف می‌شود و این بازار جهانی است که قیمت پسته ایران را به دلار تعیین می‌کند.

مهدی آگاه با بیان این که دلار برای رقیب ما- شرکت‌های آمریکایی- بین ۲ تا ۴ درصد بهره بانکی دارد، افزود: زمانی که شما در بازار تهران پسته می‌فروشید یا می‌خرید، حدود ۳ درصد در ماه به آن بهره تعلق می‌گیرد. خود ارزی هم که پارسال ۳ هزار و ۴۰۰ تومان یا ۳ هزار و ۶۰۰ تومان بود به ۳ هزار تومان یا ۲ هزار و ۹۰۰ و خرده ای تومان کاهش یافت.

آگاه به صراحت گفت: زمانی که قیمت دلار ثابت است، با لحاظ کردن تورم، بهره بالای ۳۶ درصد در سال است. با افت قیمت دلار نسبت به پارسال، شما ۴۰ درصد در سال بهره داری می‌پردازید.

او با بیان این که باید همه ما بدانیم که از کجا داریم ضربه می‌خوریم، با طرح این سوال که چرا نمی‌توانیم پسته مان را به قیمت پسته آمریکا بفروشیم، گفت: این مساله هیچ ربطی به کیفیت ندارد، ما جنس خوبمان را باید بتوانیم به قیمت پسته آمریکایی بفروشیم.

آگاه ادامه داد: آنچه که ما را ناتوان می‌کند نرخ بهره است؛ نه اینکه من بگویم سه درصد نرخ بهره بالا است

یا پایین. کشوری که نمی‌تواند نرخ بهره را پایین نگه دارد، یا باید نرخ ارز را به تناسب افزایش دهد، یا باید وام دلاری بپردازد. چرا که پسته از روزی که از درخت پایین می‌آید، قیمت‌اش به دلار تعیین می‌شود، تا روزی که صادرکننده پسته را می‌فروشد و پولش را وصول می‌کند. او خطاب به فعالان صنعت پسته ادامه داد: شما در موقعیت کاملاً نامساوی با آمریکا قرار دارید. یعنی یک تاجر آمریکایی می‌تواند امروز پسته را بخرد، شش ماه بعد ۲ درصد اضافه کند و بگوید: این هزینه من است. شما اگر پسته ایران را خریدید، حداقل به ارزش امروز ۲/۵ درصد در ماه باید اضافه کنید تا روزی که پولتان وصول می‌شود. چطور می‌شود این پسته‌ها را به یک قیمت فروخت. قیمت ما ارزان‌تر از قیمت پسته آمریکا نیست. سیستم اقتصادی ما حکم می‌کند که ما یک بهره دلاری حدود ۳۶ تا ۴۰ درصد بپردازیم.

او با بیان این که دولتمردان ما دنبال صادرات پسته، کفش، یخچال و... نیستند دنبال صادرات نفت هستند و واردات جنس و کوبیدن در سر صادرات، به صراحت گفت: همین قدر که این جفا دارد به صادرکننده می‌شود همین مقدار امتیاز آنطرف مرز، در اختیار واردکننده قرار می‌گیرد. این مصیبت دارد بر سر پسته می‌آید.

آگاه ادامه داد: این مساله هیچ راه حلی هم ندارد؛ در دست دولت جمهوری اسلامی است که آیا کشور می‌خواهد با اشتغال در کارهای تولیدی یا با اشتغال در پتروشیمی، نفت و گاز اداره شود.

خودمان داریم پسته را خراب می‌کنیم

علی‌اکبر نشاط نیز در این نشست گفت: اولین اشکال ما در صادرات این است که خیلی روی جنس تاکید نمی‌شود، هر صادرکننده‌ای هر چه بخواهد صادر می‌کند. آنطرف جنس خراب می‌شود. زمانی که خراب شد به هر قیمتی هست می‌فروشد.

او افزود: افغان‌ها هم یک معضلی شدند. بایبید تعهد کنیم که با افغان‌ها معامله نکنیم. همه ما با افغان‌ها معامله می‌کنیم بعد هم می‌گوییم که ما معامله نمی‌کنیم.

نشاط ادامه داد: خودمان داریم پسته را خراب می‌کنیم. زمانی که پسته ارزان می‌شود، نمی‌فروشیم.

تجارت افغان‌ها شناسنامه‌دار باشد

جلال‌پور در پاسخ گفت: الان وزارت کشور و استاندار دنبال این هستند که اگر تجارتی در کشور توسط افغان‌ها اتفاق می‌افتد، شناسنامه دار باشد.

او با بیان این که اگر تجارت‌شان شناسنامه‌دار باشد و پروانه داشته باشند، مالیات بدهند مسلماً کسی مانع نیست، ادامه داد: صحبتی که آقای نشاط می‌کنند از

این جهت است که مجموعه‌ای که آقای نشاط دارند، هزینه‌های متعدد دارد. هر وقت هر مودی که پیش بیاید می‌توانند شناسنامه و کار و برنامه ایشان را در کشور ببینند. یک عده ای بدون هیچگونه هزینه‌ای، بدون هیچگونه پرداخت مالیات فروش داخلی، این حرکت را انجام می‌دهند عملاً رقابت سالم و شفاف را گرفتار می‌کنند.

مشکل افغانها نیستند

سید محمود ابطحی اما در ادامه گفت: مشکل فقط افغان‌ها نیستند ما خودمان ایرانی‌هایی داریم که از افغان‌ها قطعاً بدتر کار می‌کنند.

مهدی آگاه هم در ادامه گفت: اگر کسی خلاف می‌کند چه افغان چه ایرانی، ما دادگستری داریم، این مسائل باید به طور قانونی رسیدگی شود. اگر کسی خلاف نمی‌کند ما اینجا وظیفه نداریم که رقابت را به افراد خاص یا خودمان محدود کنیم.

او خاطر نشان کرد: ما بخش خصوصی هستیم و بخش خصوصی نمی‌تواند بر خلاف رقابت آزاد تحلیل و بحث کند و کسی را متهم کند. اگر کسی خلاف می‌کند چه افغان، چه ایرانی، چه چینی، دولت باید رسیدگی کند.

محمد حسن صداقت نیز در ادامه گفت: اگر از طریق انجمن اطلاع رسانی شود، دقیقاً همه می‌دانیم که مکانیزم بازار را عرضه و تقاضا تعیین می‌کند. وقتی یک روز چند نمونه بیشتر به یک حجره ای می‌آید مسلماً خریدار پانصد تومان دست‌اش را پایین‌تر می‌گیرد.

او افزود: اگر اطلاع‌رسانی شود و به طور شفاف بگویند که پسته شما اول سال ده دلار فروش می‌رفت ولی الان با عرضه زیاد زیر ۹ دلار شده و مشخص هم نیست که به چند برسد، من فکر می‌کنم که کنترل می‌شد چون همه چیز دست عرضه و تقاضا است.

علی قاسمعلی‌زاده در ادامه گفت: پارامونت ۲۴ سپتامبر قیمت‌هایش را می‌خواست اعلام کند من دو روز قبل از آن شروع کردم به فروختن. نتوانستم به چینی‌ها بگویم ده دلار، چون آمریکایی‌ها هنوز قیمت‌ها را اعلام نکرده بودند؛ گفتم ۹ هزار و ۹۰۰. از زمانی که من قیمت دادم تا زمانی که قیمت‌های من را قبول کردند، دو ساعت طول نکشید. جای تعجب اینجاست که چینی‌ها به راحتی داشتند به ما ده دلار می‌دادند و امروز به همان مشتری قیمت دادم ۹ هزار و ۷۰۰، میل زده ۸ هزار و ۹۰۰ بدهی من می‌خواهم.

او افزود: هنوز پارامونت قیمت‌اش را اعلام نکرده بود من به راحتی توانستم ده دلار بفروشم بعد پارامونت قیمت بالا را زد، منتهی قیمت‌های ما پایین آمد. چرا؟

مهدی آگاه در پاسخ گفت: رقابت داخلی، رقابت باغدار است. از یک طرف تجار پول ندارند که پسته را نقدی بخرند، از یک طرف بخواهند مدت‌دار بخرند، باید سه درصد در ماه بهره بپردازند. از طرف دیگر هم باغدار خرج دارد و می‌خواهد به هزینه‌اش برسد.

او برای حل این مساله گفت: یا اینکه باغدارها کمی از سفر و گردش و هزینه‌های دیگر بزنند و به اندازه نیاز فوری‌شان بفروشند، یا صادرکننده‌ها از جایی وام

بگیرند؛ اگر از بانک مرکزی نمی‌شود، از یک کشور عربی یک دلار ارزانی وام بگیرند، بیایند پسته بخرند. چون به ریال که نمی‌شود پسته خرید. به ریال آن بهره‌کدایی را دارد. بانک‌های داخلی تاجر را اعتبار نمی‌کنند یا اینکه باغدارهای محترم باید در عرضه پسته امساک کنند و به تدریج عرضه کنند.

آگاه خاطر نشان کرد: ما یک تجربه همیشه داشتیم، سال‌هایی که پسته زیاد داریم، اگر اول سال پسته ارزان شود، آخر سال پسته کم می‌آید. آن سالی که ۲۷۰ هزار تن پسته داشتیم، آخر سال پسته کم آوردیم. چرا؟ برای اینکه اول سال پسته ارزان شد.

او ادامه داد: چهار سال پیش در دو ماه اول سال، پنجاه هزار تن پسته به چین رفت. به سایر کشورها هم می‌رفت. اسفند که رسید، پسته شروع کرد به گران شدن و کم آمدن.

آگاه خاطر نشان کرد: چینی‌ها مجبورند تا آخر آذر، پسته‌شان را تهیه کرده باشند چون مصرف پسته چینی‌ها قبل از عید خودشان است که اوائل فوریه اتفاق می‌افتد. بنابراین از کریسمس به بعد چینی‌ها خیلی خرید نمی‌کنند. الان هم دارند کم خرید می‌کنند.

آگاه با بیان این‌که مطمئناً ظرف یکی، دو هفته آینده چینی‌ها مجبورند خرید کنند، گفت: وقتی خرید را شروع کنند دوباره قیمت بالا می‌کشد. اگر ده، پانزده روز باغدارهای ما بتوانند عرضه را کم کنند، این آسانترین راه حل است.

نمی‌توانیم قرارداد طولانی مدت ببندیم

بهرام آگاه نیز در این نشست گفت: یک فرق اساسی بین تجارت پسته ایران و آمریکا وجود دارد که وضع فعلی را تشدید کرده است.

او افزود: در پسته آمریکایی شما زیر کاغذی را امضا می‌کنید. همین امروز، پنج هزار تن پسته می‌خرید، نه پولی جابه‌جا می‌شود نه کالایی! یک قرارداد است که ظرف مثلاً پنج ماه یا یک سال حجم زیاد پسته جابه‌جا می‌شود و پول وصول می‌شود؛ صرفاً یک امضا زیر برگ کاغذ.

آگاه ادامه داد: به جرات می‌توانم بگویم که بعید می‌دانم کسی جرات کند با صادرکننده ایرانی در هیچ بازاری قراردادهای بیش از صد تن ببندد. برای اینکه هر بار که چنین قراردادهایی بسته شده یا از لحاظ کیفی یا از لحاظ قراردادی، کالایی درستی تحویل داده نشده است. او یادآور شد: اخبار نیمه دقیقی داریم که ظرف دو هفته گذشته، حدود ۲۰ هزار تن، پسته آمریکایی‌ها با همین قیمت‌های نجومی فقط در اروپا فروختند. تعداد صادرکننده‌های آمریکایی محدود است و رقابت هم دارند. اما می‌توانند قرارداد ببندند، می‌توانند سه ماه بنشینند کنار و کاری نکنند. مجبور نیستند که هر لحظه در بازار باشند و هر لحظه پسته عرضه کنند.

آگاه با بیان این‌که به معنای تجاری ما عملاً در ایران بانک نداریم، گفت: ما مجبوریم کالایمان را بفروشیم. برای اینکه به هر حال باغدار خرج دارد و پول می‌خواهد.

اگر بخواهیم برویم با هزینه‌های دو، سه درصد در ماه این پول را فراهم کنیم، یکساله باید اعلام ورشکستگی کنیم و عملاً برویم. اگر بخواهیم که جنس بفروشیم، مجبوریم که جنس را آنی بفروشیم، نه قراردادی که پولش را زود وصول کنیم. وضع فعلی بازار به این موضوع برمی‌گردد. او اظهار داشت: همین الان حجم زیادی کانتینرهای ما آماده فروش روی کشتی در راه هنگ کنگ است. همین الان شما می‌توانید خرید پانصد تنی یکجا در جبل‌علی بکنید. طرف چاره‌ای ندارد جز اینکه بفروشد. این را همه در دنیا می‌دانند. خریدارهای چینی به خوبی این مطلب را می‌دانند لحظه‌ای که حس کردند سیصد دلار دارد در یک روز قیمت تکان می‌خورد می‌دانستند بانکی برای پسته ایرانی وجود ندارد. می‌دانستند که امکان تهیه مالی سریع وجود ندارد. می‌دانستند که هر کس آنجا نشسته مجبور است که این پسته‌ها را زود معامله کند.

او با تأکید بر این نکات که نمی‌توانیم قرارداد طولانی مدت ببندیم و نمی‌توانیم منابع مالی تهیه کنیم، اظهار داشت: عموماً کشاورزها همراهی نمی‌کنند و پسته‌شان را به کسی می‌دهند که پول نقد آنی بخواهد بهشان بدهد؛ نتیجه‌اش همین می‌شود. صادرکننده ایرانی هیچ انتخابی ندارد؛ مجبور است.

تعاونی‌های کوچک راه اندازی شود

بهرز زینلی نیز با اشاره به تجربه فعالیت تعاونی تولیدکنندگان پسته رفسنجان که تقریباً هشتاد درصد کل پسته ایران را می‌خرد، گفت: تعاونی‌های کوچک راه اندازی شود.

او با بیان این‌که با مشارکت خود کشاورزها و تجاری که کشاورز هم هستند، این اطمینان لازم بین تولید کننده و صادرکننده حاصل می‌شود، گفت: اگر مردم به این اطمینان برسند که شما پسته‌شان را می‌خرید و در پنج یا شش قسط و به موقع پولشان را می‌دهید. قطعاً این کار را می‌کنند.

او با بیان این‌که اکثریت تجار الان پسته‌هایشان را از واسطه‌ها می‌خرند، گفت: خواهشی که دارم این است که مساله را ریشه‌یابی کنیم و ببینیم که چه اتفاقاتی در دهه گذشته افتاده که ما به این نتیجه رسیدیم. بحث این نیست که یک افغانی بخرد یا یک آلمانی، بحث این است که ما می‌خواهیم پولمان را بگیریم. بحث این است که آن استاندارد که باید در صادرات و نگهداری پسته رعایت کنند باید از هر کانالی که می‌شود کنترل شود.

قیمت دلاری پسته افزایش می‌یابد

مهدی آگاه با بیان این‌که پسته آمریکا پنجاه هزار تن کمتر از پیش بینی هایش شد، گفت: من هیچ شکی ندارم که پسته به دلار گران می‌شود و آمریکا تحت هیچ شرایطی قیمت‌اش را پایین نمی‌آورد.

او در ادامه یادآور شد: من نمی‌دانم دولت فردا دلار را چند می‌خرد. از یک طرف درآمد نفتی ایران دارد کاهش پیدا می‌کند و لابد باید دلار بالا برود و از یک طرف هم می‌گویند که قرارداد با آمریکایی‌ها قرار است امضاء شود

و صد میلیارد دلار آزاد می‌شود.

او با طرح این پرسش که آیا دولتمردهای ما اگر صد هزار دلارشان آزاد شد، با طمانینه فکر کنند که ما بازار را خراب نکنیم یا مثل آقای احمدی‌نژاد می‌گویند که ما پول بدهیم مردم را خوشحال کنیم، گفت: این‌ها را من نمی‌دانم. بنابراین من می‌توانم بگویم که قیمت دلاری پسته، قطع و یقین افزایش پیدا می‌کند. چون آمریکا از جایی که دارد تکان نمی‌خورد. هر چقدر که پسته را ارزان بفروشیم، موجودی‌مان کمتر می‌شود آنجا هم که عرضه فروش نیست قیمت‌ها بالا می‌کشد.

آگاه در خصوص ایجاد تعاونی‌های کوچک هم گفت: پیشنهاد شما بسیار، بسیار درست است. یکی از مشکلات ما نبودن شرکت‌های تعاونی بزرگی است که بتوانند با هم تعامل کنند. یعنی یک قیمتی تدریجی بزنند، همانطوری که تعاونی‌ها عمل می‌کردند. از این مطلب حتماً انجمن باید استقبال کند و حتماً هم باید امکان به وجود آمدن این تعاونی‌ها را ایجاد کند.

او با بیان این‌که لازمه این تعاونی‌ها ضبط مشترک است، گفت: اگر مناطقی باشد که باغدارها دور هم جمع شوند و یک ضبط مشترک بزنند، حواله‌های ضبط‌شان مطمئن هستم که می‌تواند ارزش پیدا کند. الان یکی از ضبط‌هایی که در کرمان هست عملاً حواله‌هایش خرید و فروش می‌شود. اگر بتوانیم پسته ایران را به جای اینکه در خانه‌ها و در کارگاه‌های خیلی کوچک ضبط کنیم، در واحدهای بزرگ تر متمرکز کنیم از آنجا که امکانات وام گرفتن برای ضبط، برخلاف تجارت وجود دارد، قاعداً امکان ایجاد، نرخ گذاری و خرید و فروش هست.

در ادامه جلال‌پور در پاسخ به سوالی در خصوص تأثیر بورس پسته بر قیمت‌گذاری پسته، گفت: فعلاً هنوز بحث بورس پسته مطرح نیست. این بحثی است که صحبت‌اش شده و قرار هم نیست که به این سرعت اتفاقی بیفتد به نظر من حداقل در پسته امسال نقش چندانی نمی‌تواند داشته باشد.

او در خصوص کنترل عرضه گفت: عمده‌تأ کنترل عرضه دست خود ما است. من فکر می‌کنم که این منطقی‌ترین کار است که حداقل هر کس محصولش را دو قسمت کند. حالا بعضی سه قسمت، بعضی چهار قسمت، ولی حداقل دو قسمت کنید. یک قسمت‌اش را اول فصل بفروشید، یک قسمت را بگذارید در طول سال که اگر بازار بالا رفت از آن قسمت باقیمانده اش منفعت ببرید. اگر قسمت اول فصل از فروش منفعت بیشتری برده باشد، عرضه بازار کنترل شود و یکدفعه این همه پسته در بازار نیاید. هرچند که یک عده کشاورز مجبور و ناچارند ولی به هر صورت می‌شود بخشی از عرضه را کنترل و مدیریت کرد. او افزود: به نظر می‌آید که قرار نیست نرخ ارز چندان تغییری کند، نه آنچنان بالا رود، نه آنچنان پایین بیاید. وی دریابان تأکید کرد: برای حفظ موقعیت پسته ایران در بازارهای جهانی و حضور بیشتر و فعال‌تر در تشکلهای مربوط خصوصاً انجمن پسته ایران تلاش کنیم.